

INSTRUKCJA BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO

dla obiektów SWFiS Uniwersytetu Przyrodniczego przy ul. Chełmońskiego 43 we Wrocławiu

4.2. Zasady gaszenia pożaru.

Graficzne przedstawienie zasad gaszenia pożaru.

Jeżeli źródło ognia jest widoczne należy w zagrożonym rejonie zgromadzić podręczny sprzęt gaśniczy i podjąć próbę jego uruchomienia. Środek gaśniczy należy kierować bezpośrednio na objęte ogniem przedmioty. Gdy ogień obejmuje większą powierzchnię lub działania przy użyciu gaśnic nie odnoszą skutku należy odciąć dopływ prądu do pomieszczenia albo całego obiektu (przeciwpożarowym wyłącznikiem prądu) i podać prąd wody z hydrantu wewnętrznego.

Jeśli źródło ognia zostało zlokalizowane i ma niewielkie rozmiary 1-2 m² należy podjąć bezpośrednią próbę gaszenia. W przypadkach, gdy ogień obejmuje większą powierzchnię i próba gaszenia nie przynosi rezultatów, pożar rozprzestrzenia się lub też źródło ognia nie zostało jeszcze ustalone, a w obiekcie rozprzestrzenia się intensywnie dym, bezzwłocznie po alarmowaniu należy przystąpić do ewakuacji ludzi przebywających w zagrożonym obszarze.

INSTRUKCJA BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO

dla obiektów SWFiS Uniwersytetu Przyrodniczego przy ul. Chełmońskiego 43 we Wrocławiu

Każda osoba przystępująca do akcji ratowniczo – gaśniczej powinna bezwzględnie przestrzegać następujących zasad:

- Zachować własne bezpieczeństwo.
- Wszelkie czynności powinny być wykonywane w sposób spokojny i opanowany, nie wolno dopuścić do wystąpienia paniki wśród osób przebywających w budynku.
- W pierwszej kolejności przystąpić do ratowania ludzi, przeprowadzając ewakuację z zagrożonego rejonu.
- Osobom, które mogą poruszać się samodzielnie, należy wskazać bezpieczną drogę na zewnątrz obiektu. Pozostałych należy jak najszybciej wynieść poza zasięg działania dymu i ognia, w bezpieczne miejsce.
- Przed podjęciem działań gaśniczych wyłączyć dopływ prądu elektrycznego (nie wolno gasić wodą instalacji i urządzeń elektrycznych będących pod napięciem).
- Usunąć z miejsca pożaru i bezpośredniego sąsiedztwa wszelkie znajdujące się tam materiały palne, wybuchowe, toksyczne, a także cenny sprzęt i urządzenia oraz ważne dokumenty, nośniki informacji itp.
- Nie należy otwierać bez potrzeby drzwi i okien w pomieszczeniach, w których powstał pożar, ponieważ dopływ powietrza sprzyja rozprzestrzenianiu się ognia.
- Otwierając drzwi do pomieszczeń, w których powstał pożar należy zachować szczególną ostrożność. Wskazane jest schowanie się za ścianę od strony klamki w drzwiach lub zasłonięcie twarzy.
- Wchodząc do zadymionych pomieszczeń lub przechodząc przez nie, należy ograniczyć ilość wdychanych produktów spalania. Poruszać się w pozycji pochylonej, jak najbliżej podłogi i zasłaniać usta, np. wilgotną chustką.
- Wysłać na zewnątrz obiektu pracownika lub inną osobę do przyjęcia jednostek straży pożarnej w celu przekazania podstawowych informacji o zdarzeniu.

4.3. Zabezpieczenie pogorzeliska.

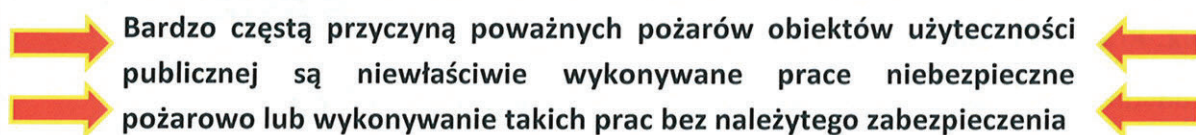
KIEROWNIK OBIEKTU jest odpowiedzialny za:

- zabezpieczenie miejsca pożaru i wyznaczenie osób dozorujących pogorzelisko, w celu zabezpieczenia przed możliwym powstaniem pożaru wtórnego – ponownego rozpalenia się ognia,
- zabezpieczenie pogorzeliska w celu zbadania okoliczności i przyczyn powstania pożaru,
- przystąpienie do uporządkowania pogorzeliska po zakończeniu zbierania dowodów przez Policję, biegłego sadowego, firmy ubezpieczeniowej i/lub komisji zakładowej powołanej do ustalenia okoliczności i przyczyn powstania pożaru.

ROZDZIAŁ 5

Sposoby zabezpieczenia prac niebezpiecznych pod względem pożarowym.

Prace niebezpieczne pod względem pożarowym są związane z użyciem otwartego ognia lub materiałów niebezpiecznych pożarowo. Za prace niebezpieczne pod względem pożarowym uważa się spawanie gazowe i elektryczne, cięcie palnikiem gazowym, używanie otwartego płomienia (np. podczas opalania farb z drewnianych elementów) itp. Do prac pożarowo niebezpiecznych zalicza się także wykonywanie innych prac remontowych na instalacjach i urządzeniach z gazami palnymi.

Bardzo częstą przyczyną poważnych pożarów obiektów użyteczności publicznej są niewłaściwie wykonywane prace niebezpieczne pożarowo lub wykonywanie takich prac bez należytego zabezpieczenia

Przed rozpoczęciem wykonywania prac niebezpiecznych pod względem pożarowym powinien zostać sporządzony **„Protokół zabezpieczenia przeciwpożarowego prac niebezpiecznych pożarowo”**, którego wzór – stanowi załącznik nr 7. Do sporządzenia wymienionego protokołu zobowiązani są:

- wyznaczony przedstawiciel Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu,
- upoważniony przedstawiciel głównego wykonawcy prac.

W dokumentacji zabezpieczenia przeciwpożarowego prac niebezpiecznych pod względem pożarowym należy uwzględnić następujące zagadnienia:

- ocenić zagrożenie pożarowe w rejonie, w którym prace będą wykonywane,
- ustalić rodzaj przedsięwzięć mających na celu niedopuszczenie do powstania i rozprzestrzeniania się pożaru lub wybuchu,
- wyznaczyć osoby odpowiedzialne za zabezpieczenie miejsca pracy, za przebieg i zabezpieczenie miejsca po zakończeniu pracy.

Osoby wykonujące prace powinny posiadać odpowiednie kwalifikacje !

Warunkiem rozpoczęcia prac niebezpiecznych pod względem pożarowym jest uzyskanie „Zezwolenia na przeprowadzenie prac niebezpiecznych pożarowo”, które wydaje przedstawiciel Uniwersytetu Przyrodniczego. Wzór zezwolenia stanowi **załącznik nr 8**.

5.1. Prace spawalnicze.

Podstawowe zasady bezpieczeństwa pożarowego przy pracach spawalniczych:

- sprzęt i narzędzia używane do prac spawalniczych powinny być sprawne technicznie oraz zabezpieczone przed możliwością wywołania pożaru,
- wszelkie materiały palne występujące w miejscu wykonywania prac oraz rejonie przyległym, w tym również elementy konstrukcji budynku i znajdujących się w nim instalacje techniczne należy zabezpieczyć przed zapaleniem,

INSTRUKCJA BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO

dla obiektów SWFiS Uniwersytetu Przyrodniczego przy ul. Chełmońskiego 43 we Wrocławiu

- miejsce wykonywania prac spawalniczych zabezpieczyć sprawnym technicznie podręcznym sprzętem gaśniczym umożliwiającym likwidację wszelkich źródeł pożaru,
- obserwować miejsca upadku rozprysków spawalniczych – niezwłocznie likwidować zauważone źródła ognia,
- przerwać natychmiast prace w przypadku powstania sytuacji grożącej pożarem,
- po zakończeniu prac spawalniczych należy poddać kontroli miejsce, w którym prace były wykonywane oraz rejony przyległe.

5.2. Prace dekarskie.

Podstawowe zasady bezpieczeństwa pożarowego przy pracach dekarskich:

- rozgrzewanie za pomocą ognia otwartego smoły i innych materiałów w odległości mniejszej niż 5 m od budynku jest zabronione,
- nadzorowanie rozgrzewanej smoły lub innych materiałów – możliwość wykipienia, zapłonu i rozprzestrzenienia ognia (konieczność zabezpieczenia naczynia pokrywą z materiału niepalnego),
- stanowisko rozgrzewania zabezpieczyć sprawnym, podręcznym sprzętem gaśniczym,
- po zakończeniu pracy wygasić palenisko.

5.3. Prace malarsko – lakiernicze.

Podstawowe zasady bezpieczeństwa pożarowego przy pracach malarsko - lakierniczych:

- farby, lakiery i rozpuszczalniki przechowywać i transportować tylko w naczyniach niepalnych, nie tłukących się oraz szczelnie zamkniętych,
- mieszanie oraz rozcieńczanie farb i lakierów powinno odbywać się w naczyniach zabezpieczonych przed możliwością iskrzenia, stłuczenia i gromadzenia się ładunków elektryczności statycznej,
- pomieszczenie, w którym wykonuje się prace malarsko – lakiernicze należy wietrzyć,
- zabronione jest posługiwanie się otwartym ogniem (palenie tytoniu, spawanie itp.) oraz używanie przenośnych grzejników i urządzeń elektrycznych w tych pomieszczeniach,
- po zakończeniu prac wszystkie naczynia z materiałami łatwopalnymi szczelnie zamknąć i przenieść do pomieszczenia przeznaczonego do przechowywania tych materiałów.

Do czasu przybycia pierwszej jednostki straży pożarnej, organizacja działań ratowniczych należy do kierownika nadzorującego prace niebezpieczne pod względem pożarowym lub osoby odpowiedzialnej za nadzór nad całokształtem prowadzonych prac w budynku lub w pomieszczeniu.

INSTRUKCJA BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO

dla obiektów SWFiS Uniwersytetu Przyrodniczego przy ul. Chelmońskiego 43 we Wrocławiu

ROZDZIAŁ 6

Warunki i organizacja ewakuacji ludzi oraz praktyczne sposoby ich sprawdzania.

6.1. Zagadnienia ogólne.

Każdy przebywający w budynku powinien mieć pełną świadomość tego, że pożar może zaistnieć zawsze, wszędzie i o każdej porze. Należy zdawać sobie sprawę jakie skutki niesie za sobą tego typu zdarzenie, a w szczególności, że może doprowadzić do utraty zdrowia lub życia oraz strat materialnych.

Powstały w jakimkolwiek pomieszczeniu pożar, będzie w rozpatrywanym budynku wydzielał duże ilości dymu. Dane statystyczne wykazują, że 80-90% ofiar śmiertelnych lub silnych zatruc jest spowodowane gazami pożarowymi - dymem. Dym jest najszybciej przemieszczającym się niebezpiecznym produktem spalania. W krótkim czasie może pojawić się na korytarzu i klatce schodowej. W zadymionych pomieszczeniach i korytarzach człowiek traci orientację, obawa o swoje zdrowie i życie wywołuje strach, który w przypadku grupy osób doprowadza do paniki. Ewakuacja w takich warunkach jest bardzo niebezpieczną czynnością.

Reakcja pracowników i studentów (także osób postronnych, które znalazły się w budynku), zaskoczonych pożarem powinna być tonowana przez szczególnie spokojne zachowanie się osób prowadzących ewakuację, nawet przy umniejszeniu faktycznego stanu sytuacji pożarowej. Aby ewakuacja była sprawna i szybka, muszą być ustalone z góry odpowiednie procedury, dostosowane do stanu technicznego, z uwzględnieniem podstawowych wymagań ewakuacyjnych, urządzeń przeciwpożarowych, sił i środków do przeprowadzania ewakuacji, środków alarmu wewnętrznego i łączności alarmowej zewnętrznej.

Ewakuacja to zorganizowane działanie zmierzające do usunięcia ze strefy zagrożonej ludzi oraz mienia.

Ewakuacja jest działaniem, do którego należy się przygotować poprzez np.:

- przystosowanie do jej wymagań odpowiednich dróg (zachowanie właściwej szerokości dróg komunikacyjnych, utrzymanie swobodnego przejścia, oznakowanie oraz oświetlenie bezpieczeństwa, wskazanie wyjść ewakuacyjnych itp.),
- opracowanie wskazówek dotyczących postępowania (instrukcje, procedury),
- przeszkolenie i zaznajomienie użytkowników budynku z zasadami i organizacją ewakuacji (m.in. próbne alarmy pożarowe połączone z ewakuacją obiektu).

Akcję ewakuacyjną ludzi podejmuje się z chwilą gdy zaistniały pożar (lub inne miejscowe zagrożenie) może stworzyć dla nich zagrożenie. Rozpoczęcie ewakuacji spoczywa na pracownikach obiektu i często zostaje ona zakończona przed przyjazdem straży pożarnej.

INSTRUKCJA BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO

dla obiektów SWFiS Uniwersytetu Przyrodniczego przy ul. Chełmońskiego 43 we Wrocławiu

Konieczność ewakuacji zachodzi zawsze w następujących okolicznościach:

- gdy pożar zdarza się w pomieszczeniu, w którym przebywają ludzie
- gdy pomieszczenie w którym wybucha pożar jest jedyną drogą ewakuacyjną z innych pomieszczeń,
- gdy wielkość pożaru może być zbyt duża do ugaszenia go przez użytkowników budynku,
- gdy parametry pożaru, jak: nasilanie, gwałtowność rozprzestrzeniania się ognia, przyrost temperatury, przemieszczanie się dymu, stwarzają już z chwilą ujawnienia zagrożenie życia lub zdrowia ludzi,
- gdy pożar powstał w miejscu gromadzenia się większej ilości osób.

6.2. Analiza warunków ewakuacji.

Z każdego miejsca przeznaczonego na pobyt ludzi w obiekcie powinny być zapewnione odpowiednie warunki ewakuacji, zapewniające możliwość szybkiego i bezpiecznego opuszczenia strefy zagrożonej lub objętej pożarem. Warunki te powinny być dostosowane do liczby i stanu sprawności osób przebywających w obiekcie oraz jego funkcji, konstrukcji i wymiarów.

Odpowiednie warunki ewakuacji polegają na:

- zapewnieniu dostatecznej ilości i szerokości wyjść ewakuacyjnych,
- zachowaniu dopuszczalnej długości, szerokości i wysokości przejść oraz dojść ewakuacyjnych,
- zapewnieniem prawidłowo funkcjonującego oświetlenia awaryjnego,
- zapewnieniu bezpiecznej pożarowo obudowy i wydzieleni dróg ewakuacyjnych,
- zabezpieczeniu dróg ewakuacyjnych przed zadymieniem,
- oznakowanie kierunków dróg i wyjść ewakuacyjnych.

Budynki Hali Sportowej oraz Pływalni Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu są przygotowane do prowadzenia ewakuacji. Parametry poziomych i pionowych dróg ewakuacyjnych oraz ich oznakowanie pozwalają na przeprowadzenie ewakuacji osób przebywających w budynku.

1. Szerokość poziomych dróg ewakuacyjnych – korytarze o szerokości od 1,5m do 2,8 m.

2. Klatki schodowe.

W budynku Hali Sportowej występują dwie klatki schodowe. Klatki służą ewakuacji osób z kondygnacji piętra bezpośrednio na zewnątrz budynku. Klatki schodowe są obudowane i zamykane drzwiami.

W pływalni występują schody prowadzące z poziomu antresoli na parter. Ponadto odrębne schody stanowią wyjście z poziomu piwnic.

INSTRUKCJA BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO

dla obiektów SWFiS Uniwersytetu Przyrodniczego przy ul. Chełmońskiego 43 we Wrocławiu

3. Wyjścia ewakuacyjne.

Budynek Hali Sportowej posiada 7 wyjść ewakuacyjnych. Dwa prowadzą z klatek schodowych. Jedno wyjście z pomieszczeń technicznych mieszczących się w północno-zachodniej części budynku. Dwa w elewacji zachodniej budynku z czego jedno bezpośrednio z hali boisk. Dwa w elewacji wschodniej budynku, główne wejście przy portierni i wyjście ewakuacyjne przy łączniku z basenem. Drzwi na drogach ewakuacji oraz wyjścia ewakuacyjne wyposażone z urządzenia antypaniczne.

Budynek Pływalni posiada 4 wyjścia ewakuacyjne: główne wejście do budynku, wyjście na pograniczu części administracyjno-biurowej i zaplecza szatniowo-sanitarnego; bezpośrednie wyjście na zewnątrz z hali basenowej oraz wyjście prowadzące przez łącznik z Halą Sportową.

Przebieg ewakuacji w budynku.

Ewakuacja w budynku przebiega korytarzami kondygnacji parteru do wyjść ewakuacyjnych i na zewnątrz budynku. Ewakuacja z piętra Hali Sportowej korytarzami do klatek schodowych i na zewnątrz budynku. Dodatkowo możliwa jest ewakuacja do sąsiedniego budynku poprzez łącznik. Na terenie dziedzińca wewnętrznego wyznaczono dwa miejsca zbiórki do ewakuacji. Miejsca zaznaczono na planie obiektu.

6.3. Organizacja i zasady ewakuacji.

- Każdy, kto zauważy pożar lub strefę zadymioną zobowiązany jest bezwzględnie zachować spokój, nie dopuścić do paniki i natychmiast powiadomić współpracowników, a w szczególności PRACOWNIKA PORTIERNI.
- Kierowanie ewakuacją w pierwszej fazie należy do obowiązków PRACOWNIKA PORTIERNI. Po uzyskaniu informacji o pożarze i rozpoznaniu występującego zagrożenia, jego wielkości, podejmuje on decyzję o rodzaju działań jakie należy przeprowadzić w budynku, aby zapewnić bezpieczeństwo pracowników i studentom oraz nie dopuścić do rozprzestrzenienia się pożaru i wybuchu paniki.
- PRACOWNIK PORTIERNI bezzwłocznie informuje o powstałym zagrożeniu i podjętych działaniach kierownika obiektu.
- Po otrzymaniu informacji o zdarzeniu, kierowanie akcją powinien przejąć obecny w budynku piastujący najwyższe stanowisko pracownik uniwersytetu przyrodniczego.
- Ewakuację należy organizować w sposób zdecydowany, wykazując spokój i opanowanie oraz stosując się do zasad określonych w niniejszej Instrukcji Bezpieczeństwa Pożarowego, pamiętając przy tym o bezpieczeństwie własnym i ewakuowanych osób.

INSTRUKCJA BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO

dla obiektów SWFiS Uniwersytetu Przyrodniczego przy ul. Chełmońskiego 43 we Wrocławiu

- Ewakuujący się pracownicy, po opuszczeniu swoich stanowisk pracy (gabinetów, pokoi, sal wykładowych, itp.) pozostawiają drzwi zamknięte na klamkę z kluczem w zamku !
- Ponadto osoby wyznaczone do udziału w akcji ewakuacyjnej:
  - sprawdzają wszystkie pomieszczenia, czy znajdujące się tam osoby opuściły pomieszczenia i zostały ewakuowane,
  - informują osoby korzystające z budynku o najkrótszej drodze ewakuacyjnej i kierują je pod stałą opieką do wyjścia ewakuacyjnego,
  - osobom poszkodowanym udzielają pierwszej pomocy, opiekują się rannymi w miejscu zbiórki do ewakuacji,
  - dokonują innych czynności w zależności od okoliczności i aktualnych potrzeb.
- Jako pierwszych ewakuuje się ludzi z pomieszczeń i stref największego zagrożenia:
  - mających jednostronny dostęp do wyjść ewakuacyjnych,
  - znajdujących się na kierunku rozwoju frontu pożaru.
- Ludzi odciętych od wyjść ewakuacyjnych, a znajdujących się w strefie zagrożenia, należy kierować do najbardziej oddalonych pomieszczeń od pożaru, tak aby po przybyciu jednostek ratowniczych ewakuować ich przy pomocy specjalistycznego sprzętu ratowniczego.
- Podczas prowadzenia ewakuacji w celu uniknięcia powstania paniki i chaosu organizacyjnego należy zachować spokój, starać się nie okazywać podniecenia i zdenerwowania.
- Po zakończeniu ewakuacji, tj. po opuszczeniu budynku czy zagrożonej strefy, kierujący ewakuacją zobowiązany jest do sprawdzenia, czy wszyscy ludzie opuścili poszczególne pomieszczenia. W razie podejrzenia, że ktoś został w zagrożonej strefie, ten fakt należy bezzwłocznie zgłosić jednostkom ratowniczym, przybyłym na miejsce akcji i przeprowadzić ponowne sprawdzanie pomieszczeń budynku.
- W przypadku przybycia jednostek Państwowej Straży Pożarnej w trakcie akcji ewakuacyjnej, kierujący przebiegiem akcji zobowiązany jest do złożenia informacji o przebiegu działań i podporządkowania się poleceniom dowódcy przybyłej jednostki straży pożarnej.

Kierujący akcją mają prawo do żądania od osób sprawnych fizycznie udziału:

- w charakterze łącznika – przekaźnika informacji,
- w transporcie z noszami rannych osób,
- w dostarczaniu podręcznego sprzętu gaśniczego,
- w pomocy przy gaszeniu pożaru sprzętem gaśniczym,
- w ewakuacji wartościowych przedmiotów.

INSTRUKCJA BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO

dla obiektów SWFiS Uniwersytetu Przyrodniczego przy ul. Chełmońskiego 43 we Wrocławiu

Przy poruszaniu się drogami ewakuacyjnymi należy stosować się do poniższych zasad:

- osoby znajdujące się na drodze ewakuacyjnej poruszają się szybkim krokiem w wyznaczonym kierunku, lecz bez przebiegania i wyprzedzania osób znajdujących się przed nimi,
- nie wolno zatrzymywać się ani poruszać w kierunku przeciwnym do wyznaczonego przez znaki bezpieczeństwa kierunku ewakuacji,
- nie wolno podejmować prób przyspieszania przez popychanie, wyprzedzanie, wydawanie okrzyków, itp.
- wszystkie osoby po otrzymaniu informacji o zdarzeniu powinny jak najszybciej opuścić zagrożony rejon kierując się wskazaniem znaków ewakuacyjnych oraz kierującego ewakuacją i udać się do miejsca zbiórki osób ewakuowanych (rejonu ewakuacji).

Zatrudnieni pracownicy mają obowiązek znać aktualne informacje na temat:

- rozkładu pomieszczeń, dróg i kierunków ewakuacji oraz wyjść z obiektu,
- sposobu alarmowania na wypadek pożaru,
- rozmieszczenia i obsługi podręcznego sprzętu gaśniczego,
- lokalizacji obu miejsc zbiórki do ewakuacji.

MERITUM

6.4. Ewakuacja mienia.

Ewakuację wszelkiego mienia należy prowadzić w miarę istniejących możliwości, mając na uwadze przede wszystkim bezpieczeństwo ludzi. Ewakuacji mienia dokonuje się, gdy jest ono bezpośrednio zagrożone, znajduje się w kierunku rozprzestrzeniania się ognia lub ułatwia rozprzestrzenianie się pożaru.

W pierwszej kolejności (po ewakuacji ludzi) ewakuować należy mienie posiadające duże znaczenie (gotówka, dokumenty tajne i poufne, akta kontrolne, osobowe, finansowe, twarde dyski z danymi) oraz cenne maszyny i urządzenia. Bardzo przydatne w takich sytuacjach są wcześniej przygotowane specjalne worki lub pojemniki. Rezygnować należy z ewakuacji przedmiotów bardzo ciężkich lub o dużych gabarytach, które mogłyby blokować dostęp do budynku lub uniemożliwić przejścia przez drogi ewakuacyjne.

Ewakuacja mienia powinna odbywać się możliwie najkrótszą drogą ewakuacyjną do innej strefy pożarowej lub na zewnątrz budynku, w bezpieczne miejsce. Ewakuowane przedmioty powinny być składowane w wyznaczone (bezpieczne) miejsce i chronione przez powołane do tego osoby, celem zabezpieczenia przed zniszczeniem lub kradzieżą.

TEORIA